

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันเทคโนโลยีได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน ของบุคคลในสังคม ทั่วไปโดยเฉพาะองค์กรต่างๆ ล้วนนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้งาน ทั้งในเรื่องของระบบและ เรื่องของข้อมูล ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการวางแผน การบริหารและการดำเนินการ โดยเฉพาะองค์กรที่มีการแข่งขันสูงและมีการลงทุนสูง การตัดสินใจเพื่อกำหนดการสิ่งหนึ่ง สิ่งใดเพื่อให้เกิดผลคุ้มค่า เกิดความคล่องตัว รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำและมีการสูญเสียน้อยที่สุด จึงเป็นเรื่องที่ต้อง คำนึงเป็นอย่างมาก ข้อมูล จะเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะช่วยในการ ตัดสินใจไม่เป็น ไปอย่างเลื่อนลอย และระบบจะเป็นองค์ประกอบที่ทำให้การดำเนินการเป็นไป อย่างมีแบบแผน รอบคอบ และมีประสิทธิภาพมากที่สุดประกอบกับบทบาทของเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ ซึ่งเข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบ และจัดการกับข้อมูลได้อย่างมี ประสิทธิภาพสูงด้วยแล้ว จึงนับได้ว่าระบบข้อมูลสารสนเทศมีความจำเป็นอย่างยิ่งในองค์กร ปัจจุบัน (ไพรวะช งามสะอาด. 2547 : 1)

ในความเจริญก้าวหน้าของสังคมในยุคที่เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร เกิดขึ้นมากมาย และเกิดการแพร่หลายอย่างรวดเร็วทำให้เกิดปัญหาในการปรับตัวของคนในสังคม และ หน่วยงานว่าจะอยู่รอดปลอดภัยได้อย่างไรในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คนและ หน่วยงานต้องแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อเป็นการพัฒนาหน่วยงานให้สามารถปรับตัว ได้โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศมาใช้ให้เป็นประ โยชน์ต่อการดำเนินชีวิต และดำเนินงานได้อย่าง เหมาะสมมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ. 2543 : 1-10)

การบริหารงานองค์กรไม่ว่าจะอยู่ในยุคใด จำเป็นต้องมีการตัดสินใจ เพื่อใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ดังนั้นข้อมูลสารสนเทศ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจแต่ละครั้งไม่ว่าการตัดสินใจนั้นเพื่อการวาง แผนการปฏิบัติงานและการควบคุมหรือเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงานก็ตาม มีสิ่งสำคัญและเป็นทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ คือ ข้อมูลและสารสนเทศซึ่งมีค่าไม่น้อยไปกว่า ทรัพยากรมนุษย์ เครื่องจักร อุปกรณ์ ทุนดำเนินการ หรือ ยุทธวิธีการดำเนินงาน (พะยอม วงศ์สารศรี. 2534 : 1-5)

ระบบสารสนเทศบริหารงานบุคคล (Human Resource Management) เป็นกระบวนการรวบรวมสารสนเทศ วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพยากรณ์ถึงความต้องการและกำหนดแผนด้านทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร เพื่อจัดการบุคคลที่มีความรู้ทักษะและความสามารถให้เข้าทำงานในด้านต่าง ๆ ขององค์กรในปริมาณที่เหมาะสมกับงานแต่ละช่วง ซึ่งจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทั้งในระยะสั้นและระยะยาวให้สอดคล้องกับความต้องการและกลยุทธ์รวมขององค์กร (จิตติมา เทียมบุญประเสริฐ. 2544 : 15)

ศรีไพร ศักดิ์รุ่งพงศากุล (2547 : 1-5) ได้กล่าวถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อุปกรณ์สื่อสารและคอมพิวเตอร์ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการศึกษา การทำธุรกิจด้วย ความสามารถของอุปกรณ์ สื่อสาร และประสิทธิภาพของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ทำให้องค์กรต่าง ๆ นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการรับและส่งข้อมูลข่าวสารอิเล็กทรอนิกส์ การทำธุรกิจและให้บริการบนอินเทอร์เน็ต ตลอดจนการใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการทำงาน ดังนั้น การเรียนรู้การใช้งานคอมพิวเตอร์ การค้นหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจการวิเคราะห์และการจัดเก็บข้อมูลจึงเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานสำหรับทุกคน

สภาพปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ มีจำนวน 112 แห่ง โดยแบ่งชั้นองค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งออกเป็น 3 ชั้น (1) ขนาดเล็ก (2) ขนาดกลาง (3) ขนาดใหญ่ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ (1) ขนาดเล็ก มีจำนวน 62 แห่ง (2) ขนาดกลาง มีจำนวน 50 แห่ง และแยกเป็นรายอำเภอได้ดังนี้ คือ (1) อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จำนวน 12 แห่ง (2) อำเภอยางตลาด จำนวน 12 แห่ง (3) อำเภอกมลาไสย จำนวน 7 แห่ง (4) อำเภอห้วยผึ้ง จำนวน 4 แห่ง (5) อำเภอสมเด็จ จำนวน 8 แห่ง (6) อำเภอกุฉินารายณ์ จำนวน 10 แห่ง (7) อำเภอท่าคันโท จำนวน 5 แห่ง (8) อำเภอเขาวง จำนวน 4 แห่ง (9) อำเภอห้วยเม็ก จำนวน 9 แห่ง (10) อำเภอคำม่วง จำนวน 5 แห่ง (11) อำเภอหนองกุงศรี จำนวน 8 แห่ง (12) อำเภอนามน จำนวน 5 แห่ง (13) อำเภอห้วยผึ้ง จำนวน 3 แห่ง (14) อำเภอร่องคำ จำนวน 2 แห่ง (15) อำเภอสามชัย จำนวน 4 แห่ง (16) อำเภอฆ้องชัย จำนวน 4 แห่ง (17) อำเภอดอนจานจำนวน 5 แห่ง (18) อำเภอนาคู จำนวน 5 แห่ง (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์. 2551 : 1-4)

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานสารสนเทศงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4 แห่ง ในเขตพื้นที่อำเภอสมเด็จ

จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลผาเสวย องค์การบริหารส่วนตำบลลำห้วย
 หล้า องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง องค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย ซึ่งเป็นองค์การ
 บริหารส่วนตำบล ขนาดเล็ก 2 แห่ง ขนาดกลาง 2 แห่ง โดยใช้แบบสอบถามความต้องการของ
 ระบบ การพัฒนาระบบสารสนเทศงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลกาฬสินธุ์ โดย
 สอบถามจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบลผู้รับผิดชอบงานบุคลากร จาก
 การประเมินเบื้องต้นจากแบบสอบถามพบว่า

1. การจัดเก็บข้อมูลประวัติบุคลากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มี
 การจัดเก็บไว้ในรูปแบบของเอกสาร และเพิ่มข้อมูล ซึ่งต้องใช้พื้นที่มากในการจัดเก็บ
 การจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อน และเกิดความขัดแย้งของข้อมูล
2. การค้นหาข้อมูลล่าช้า เนื่องจากจัดเก็บข้อมูลอยู่ในรูปของเอกสารแบบฟอร์ม
 รายงานและในรูปแบบไฟล์เอกสาร ข้อมูลมีจำนวนมากทำให้ประสบกับปัญหาในการเก็บรักษา
 การสืบค้นข้อมูลยังต้องอาศัยการค้นหาจากเอกสารซึ่งทำให้เกิดความล่าช้า และอาจเกิดข้อ
 ผิดพลาดจากการเก็บข้อมูลที่ไม่ได้เชื่อมต่อกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้นขั้นตอนการทำงานต่าง ๆ มีระบบการทำงานซ้ำซ้อนรวมทั้ง
 ในระบบงานเดิมจัดเก็บข้อมูลอยู่ในรูปของเอกสาร การรายงานและประมวลผลด้วยระบบมือ
 และแบบฟอร์มรายงาน ข้อมูลมีจำนวนมากทำให้ประสบกับปัญหาในการเก็บรักษา
 การสืบค้นข้อมูลยังต้องอาศัยการค้นหาจากเอกสารซึ่งทำให้เกิดความล่าช้า และอาจเกิด
 ข้อผิดพลาดจากการเก็บข้อมูลที่ไม่ได้เชื่อมต่อกัน บางครั้งแม้จะเสนอข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว แต่
 เป็นข้อมูลที่เป็นรายละเอียดมากเกินไป ที่ไม่อาจพิจารณาแยกแยะคุณสมบัติที่สำคัญ หรือข้อมูล
 ที่สำคัญที่เกี่ยวกับบุคลากร ได้อย่างเด่นชัด ก็ย่อมทำให้การใช้ข้อมูลนั้นเป็น ไปด้วยความ
 ยากลำบาก อีกทั้งระบบ สารสนเทศงานบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่มีราคาแพง และมี
 ลักษณะเป็นโปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งบางคุณสมบัติ นั้นไม่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงพัฒนาโปรแกรมระบบสารสนเทศงานบุคลากร องค์การ
 บริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกและช่วยจัดการด้านการ
 ประมวลผลของข้อมูลด้านบุคลากรภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดใน
 การใช้งาน และเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศ สำหรับงานบุคลากรอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมระบบสารสนเทศงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของโปรแกรมระบบสารสนเทศงานบุคลากร ที่พัฒนาขึ้น โดยใช้วิธีแบบกล่องดำ (Black box testing)
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้ที่มีต่อโปรแกรมระบบสารสนเทศงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาโปรแกรมระบบสารสนเทศงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลภายในจังหวัดกาฬสินธุ์ ประจำปี 2551 จำนวนทั้งสิ้น 112 แห่ง
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มา 4 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นขนาดเล็ก 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลลำห้วยหลวง องค์การบริหารส่วนตำบลผานสวาย และตัวแทนขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นขนาดกลาง 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยพัฒนาโปรแกรมระบบสารสนเทศงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

- 2.1 กรอบเนื้อหาเกี่ยวกับการระบบสารสนเทศงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์
 - 2.1.1 งานทะเบียนประวัติ
 - 2.1.2 งานประวัติการศึกษา
 - 2.1.3 การฝึกอบรม และศึกษาดูงาน

2.1.4 งานด้านการลา

2.1.5 งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาระบบสารสนเทศสถานพยาบาล หมายถึง การดำเนินการปรับปรุงกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลและการประมวลผล และสามารถรายงานผลข้อมูลได้
2. งานบุคลากร หมายถึง ภาระงานที่มีหน้าที่จัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร ในองค์การบริหารส่วนตำบลภายในจังหวัดกาฬสินธุ์
3. พนักงานส่วนตำบล หมายถึง พนักงานส่วนตำบล ซึ่งได้รับบรรจุและแต่งตั้งตามประกาศนี้ ให้รับราชการในองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีตำแหน่งและได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในองค์การบริหารส่วนตำบล
4. ประสิทธิภาพของโปรแกรมระบบสารสนเทศสถานพยาบาล หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการประเมินแบบ Black box Testing แบ่งเป็น 4 ด้าน โดยใช้แบบประเมินประสิทธิภาพโปรแกรมระบบสารสนเทศสถานพยาบาล องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ยของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อระบบสารสนเทศสถานพยาบาล ซึ่งประมาณค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าความคิดเห็น ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่าเหมาะสมในระดับปานกลางถึงระดับดีมาก
5. ความพึงพอใจของผู้ใช้โปรแกรมระบบสารสนเทศสถานพยาบาล หมายถึง ระดับความพอใจของผู้ใช้โปรแกรมระบบสารสนเทศสถานพยาบาล องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น จำนวน 4 แห่ง วัดได้โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้โปรแกรมระบบสารสนเทศสถานพยาบาล โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ของความคิดเห็นต่อโปรแกรมงานบุคลากร ซึ่งประมาณค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การประมาณค่าความคิดเห็น ใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ว่าระดับความพึงพอใจมาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ระบบพัฒนาระบบสารสนเทศสถานพยาบาลองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีประสิทธิภาพ

2. องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้มีระบบสารสนเทศงานบุคลากร ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลงานบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดกาฬสินธุ์
3. เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านบุคลากร และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีระบบสารสนเทศงานบุคลากร ใช้ในการบันทึกข้อมูล ลงในระบบคอมพิวเตอร์ และสามารถแสดงรายงานผลของข้อมูลได้
4. เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสารสนเทศงานบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับบุคคลที่สนใจทั่วไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY